

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: **Kateřina Horová**
Název práce: **Percepce finančních rizik**
Autor posudku: **Eva Richter**
Návrh klasifikace práce: **výborně**

Základní charakteristika práce.

Předložená práce se zabývá vnímáním rizika zadlužování, konkrétně půjček v jejich různých podobách (bankovní, nebankovní), českou veřejností. Cílem práce bylo zjistit, zda občané ČR vnímají půjčky jako rizikové, a zda percepce rizika souvisí se základními socio-demografickými proměnnými, které autorka vybrala na základě rešerše empirické literatury. Práce je svou povahou empirická a využívá data z výzkumu realizovaného ve spolupráci s profesionální agenturou a veřejně dostupná data CVVM.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cíl práce je formulován jasně a vychází ze studia odborné literatury a stavu poznání v českém kontextu (podobné studie v českém kontextu téměř neexistují a rovněž data přímo k percepci rizika nejsou veřejně dostupná). Závěry práce cílům odpovídají, byť omezení z hlediska sběru dat a získaných poznatků do jisté míry omezují přínos práce.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Použitá data, metody, analýzy a proměnné jsou popsány jasně a srozumitelně. Postup řešení je adekvátní cíli. Autorka vhodně kombinuje data, aby poskytla co nejucelenější pohled na problematiku.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Autorka nejprve uvádí čtenáře do problematiky zadluženosti a situace v ČR, k čemuž využívá existující empirická data. Zkoumaný problém tím zasazuje do kontextu. Dále představuje pojmy, které v práci užívá (rizika půjček, půjčky a jejich typy), což není vzhledem k získaným poznatkům a aplikovaným metodám nezbytně nutné, ale čtenáři to poskytuje přehled o objektu percepce (tj. jaká rizika mohou lidé zvažovat a vnímat apod.). Autorka poskytuje na bakalářskou práci úctyhodný přehled zahraniční literatury, ze kterého pak vychází při formulaci hypotéz a v dalším postupu řešení práce. V diskusi pak získané poznatky s tímto přehledem opět propojuje. Diskuse a Závěr se na některých místech duplikují a některé výsledky zcela nezapadají do hlavní linie práce, celkově ale práce tvoří konzistentní celek – části práce jsou vyvážené a vhodně propojené.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Jak jsem uvedla výše, jednotlivé části jsou vhodně propojené logickou návazností, autorčin výklad i interpretace jsou srozumitelné a struktura práce je jasná a přehledná – jejím základem je klasická struktura IMRAD, zde provedena funkčně a dobře. Na některých místech jsou výsledky diskutovány již v části výkladu výsledků, což pak chybí v diskusi, nejedná se ale o problém, který by strukturu zpřehledňoval. Diskuse mohla být obsáhlejší.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Autorka prokázala schopnost provést kvalitní rešerši literatury a sestavit přehled literatury jako východisko pro vlastní zkoumání. Přehled je relevantní a odpovídá záměru práce. Soustředí se na proměnné, které souvisí s percepcí rizika půjček, přičemž výsledky vlastního zkoumání většinu předpokládaných souvislostí nepotvrdily. V takovém případě by bylo možné uvažovat o doplnění přehledu o další literaturu, která by pomohla získaná data vytěžit (což by znamenalo nastolit nové otázky a hypotézy), ale to lze očekávat spíše od navazující práce, než od této práce samotné (koneckonců k těmto závěrům na základě tohoto přehledu a hypotéz je nejprve třeba dojít).

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Autorka využívá několik různých datových zdrojů. Ve všech případech nicméně čelila omezením z hlediska formulace a tvorby nástrojů měření – v případě dat z CVVM se jedná o sekundární analýzu, v případě dat z Behaviora musela najít shodu s agenturou, což vedlo k poměrně značným omezením při formulaci dotazníkových otázek. Zatímco podle psychometrického paradigmatu, ze kterého autorka vychází, by měla být použita baterie otázek měřící různé aspekty vnímaného rizika (např. pravděpodobnost, novost, emocionální reakce apod.), autorka používá jednoduchou škálu „nakolik rizikové...“, což je velmi plochý nástroj měření. Vzhledem k omezením sběru dat ale jediný možný. Další velké omezení interpretace získaných dat představuje šikmé rozdělení odpovědí na zmiňované škále, které je dáno pravděpodobně jejím ukotvením. Variabilita odpovědí je tak velmi nízká a pozorovaný vliv proměnných minimální. Výsledné škály jsou výsledkem domluvy s agenturou, proto nebylo zcela v možnostech autorky zvolit vhodnější ukotvení škál.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Vzhledem k výše uvedeným metodologickým omezením jsou výsledky práce poměrně skromné – nepodařilo se prokázat souvislosti s proměnnými, které by podle přehledu literatury měly mít značný vliv, přičemž není zcela jasné, zda je tento stav výsledkem výše uvedených omezení, nebo českým specifikem. I přesto se autorka snaží vytěžit data na maximum a snaží se o jejich interpretaci i s použitím dalších datových zdrojů, což velmi oceňuji. V diskusi by mohlo být více rozvedeno, jaké další otázky vyplývají ze získaných poznatků (viz také závěr komentáře k hodnocení kvality teoretické části práce).

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Formálně práce splňuje nároky kladené na tento typ odborných prací na pracovišti.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Oceňuji množství zahraničních zdrojů a kvalitu jejich zpracování, dále pak i využití existujících datových zdrojů.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

V práci se objevují drobné překlepy či nedostatky (chybějící mezera za čárkou apod.), stylisticky je ale práce na dobré úrovni. Tabulky a grafy jsou funkční, byť ne vždy zcela přehledné (u grafů ztěžují orientaci např. různá ukotvení hodnot na osách apod.).

Celkové hodnocení práce

Celkově hodnotím práci kladně – autorka prokázala schopnost provést kvalitní přehled literatury, formulovat výzkumné otázky a hypotézy a navrhnout metodu řešení, analyzovat získaná data a interpretovat výstupy. I když práce trpí nedostatky měření, autorka rovněž prokázala schopnost se s omezeními, která z toho plynou, co nejlépe vypořádat a získat z dat maximum.

Práci proto doporučuji k obhajobě, a to s hodnocením **výborně**.

Otázky a náměty k obhajobě

- 1) Jak by měl podle autorky vypadat lepší měřicí nástroj percepce rizika půjček?
- 2) Je možné si s použitím získaných dat klást jiné výzkumné otázky? Jaké?

Datum: 3. 6. 2020

Podpis: